

การศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะ ความเป็นผู้ประกอบการเกษตรสำหรับนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีเขตภาคกลางในประเทศไทย

The Study of Learning Management Status to
Encourage Agricultural Entrepreneurial Skills of High
Vocational Certificate Students in College of
Agriculture and Technology in the Central
Region of Thailand

ปภาวี จันทนพ¹ เมธิณี วงศ์วานิช รัมภการณ² และวิกอร์ ตันทาวุธโฒ³

Papaawee Chanthanop¹ Methinee Wongwanich Rumpagapom² and Vikorn Tantawutho³

^{1,2,3} คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพมหานคร 10900

Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok 10900

¹ Corresponding Author: E-mail: papaawee.chan@gmail.com

Received: 20 Mar. 2023; Revised: 25 Apr. 2023; Accepted: 27 Apr. 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง และ 2) ศึกษาทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ในปีการศึกษา 2565 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง จากจำนวนประชากร 850 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครซีและมอร์แกนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม คือ 265 คน โดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน 2) ทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของกลุ่มตัวอย่าง โดยอยู่ในระดับปานกลาง ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะการประสานงาน และน้อยที่สุดคือด้านทักษะด้านสุขภาวะ

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้ ความเป็นผู้ประกอบการเกษตร

Abstract

The objectives of this research were to: 1) study the learning management status of colleges of agriculture and technology in the central region and 2) study the skills of agricultural entrepreneurship of students at diploma students of vocational education level at colleges of agriculture and technology in the central region. This quantitative research employed questionnaires to collect data from 265 high vocational certificate students at colleges of agriculture and technology in the academic year 2022 from the population of 850 students. The size of the sample was determined by using the ready-made tables of Krejcie and Morgan. The research statistics included frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The research showed that: 1) the overall learning management status of the colleges of agriculture and technology in the central region was at a moderate level. The aspect with the highest level was learning environment followed by the measurement and evaluation of learning outcomes, and the least was teaching media. 2) The overall agricultural entrepreneurship skills of the sample group was at a moderate level with the highest aspect on information technology skills followed by coordination skills while the least was the well-being skills.

Keywords: Learning Management, Agricultural Entrepreneurship

1. บทนำ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) [1] ในประเด็นการเกษตรได้ให้ความสำคัญทั้งในด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันคือการสร้างเศรษฐกิจเติบโตสร้างรายได้ให้กับประเทศ ซึ่งในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมาภาคการเกษตรของไทยมีการเติบโตในอัตราที่น้อย สาเหตุมาจากข้อจำกัดด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมรวมถึงการใช้และเข้าถึงปัจจัยการผลิตไม่เหมาะสม [2] รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศเพื่อมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงของประเทศไทยจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง มีความมั่นคงและยั่งยืน เป็นช่วงที่ประเทศต้องเผชิญความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญหลายประการและอยู่ภายใต้แรงกดดันจากสถานการณ์ที่มีความผันแปรสูงทั้งภายนอกและภายในประเทศ ทั้งที่เป็นผลจากความก้าวหน้าอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญทั้งในวิถีการดำเนินธุรกิจและการใช้ชีวิตของผู้คน การเข้าสู่สังคมสูงวัยที่ส่งผลต่อกำลังแรงงานในอนาคต การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและ

ภัยธรรมชาติที่มีความผันผวนรุนแรง เหตุการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 ที่แพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการขับเคลื่อนประเทศโดยการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ครอบคลุมตั้งแต่ระดับโครงสร้าง นโยบาย และกลไก เพื่อมุ่งเสริมสร้างสังคมที่ก้าวทันพลวัตของโลก และเกื้อหนุนให้คนไทยมีโอกาที่จะพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ พร้อมกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์

ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาได้กำหนดให้มีการจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ เพื่อวางรากฐานและกลไกการสร้าง ความมั่นคง โดยให้ได้รับการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพ มาตรฐานเหมาะสม และสอดคล้องกับอัตลักษณ์และความต้องการของชุมชนและพื้นที่สร้างโอกาสทางการศึกษาด้วยความเท่าเทียมบริหารจัดการให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านเพื่อสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งส่งเสริมให้มีบทบาทในการพัฒนาพื้นที่ [3]

ถึงแม้ว่าในปัจจุบันภาคการเกษตรจะมีบทบาทสำคัญ

ต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ แต่อย่างไรก็ตามปัญหาของธุรกิจภาคการเกษตรนั้น ยังเผชิญปัญหาทั้ง ด้านภาวะผู้สูงอายุของเกษตรกรและปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ขาดความรู้ในเทคโนโลยีใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ขาดการวางแผนการจัดการ ขาดทักษะด้านการบริหารจัดการ ขาดความรู้ด้านการตลาดและช่องทางจำหน่าย ส่งผลต่อรายได้ของการประกอบการด้านการเกษตร [1]

การจัดการการเรียนรู้ในด้านวิชาชีพการเกษตร โดยวิทยาลัยการเกษตรและเทคโนโลยี เน้นจัดการศึกษาวิชาชีพไปเป็นตามมาตรฐานวิชาชีพ ผลผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิชาชีพ ทั้งระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรีเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ [4] ให้มีความรู้ความสามารถและมีสมรรถนะสูงสามารถนำไปประกอบอาชีพผู้ประกอบการได้

จากความเป็นมาและความสำคัญในข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เป็นระดับที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาและพร้อมเริ่มเข้าสู่การเป็นผู้ประกอบการเกษตร และเพื่อให้นักศึกษานำความรู้ทางการเกษตรไปใช้ในการประกอบอาชีพและแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง

2.2 เพื่อศึกษาทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง

3. สมมติฐานการวิจัย

สภาพของการจัดการเรียนรู้มีผลต่อทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาคือ นักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง 5 แห่ง ได้แก่ 1) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี 2) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี 3) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว 4) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี 5) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี จำนวน 850 คน กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ นักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2565 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง 5 แห่ง ได้แก่ 1) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี 2) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีราชบุรี 3) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสระแก้ว 4) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี 5) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเพชรบุรี จำนวน 265 คน โดยใช้ตารางสำเร็จครีและมอร์แกน [5] และแบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามเพื่อศึกษาถึงสภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง โดยสร้างแบบสอบถามขึ้นด้วย Google Form มีความคิดเห็นในระดับต่าง ๆ ในลักษณะส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้หลักเกณฑ์คะแนน 5 ระดับของลิเคิร์ต (Five-Point Likert Scales) [6] ดังนี้

กำหนดค่าระดับ	1	มีระดับความสำคัญน้อยที่สุด
กำหนดค่าระดับ	2	มีระดับความสำคัญน้อย
กำหนดค่าระดับ	3	มีระดับความสำคัญปานกลาง
กำหนดค่าระดับ	4	มีระดับความสำคัญมาก
กำหนดค่าระดับ	5	มีระดับความสำคัญมากที่สุด

4.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อให้แบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และขอคำแนะนำ

ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างรายการข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัยมีค่าระหว่าง 0.67 - 1.00 การวิเคราะห์ความเชื่อมั่นของตัวแปรเพื่อทดสอบแบบสอบถามด้วยการทำทดสอบกับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับตัวอย่างจำนวน 30 ชุด เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.97

4.4 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยเป้าหมายให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 265 ชุด

2) รวบรวมแบบสอบถามจาก Google Form และตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดเพื่อคัดแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออกไป

3) นำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมประมวลผลข้อมูลทางสถิติสำเร็จรูป โดยนำแบบสอบถามที่ได้ลงรหัสแล้วมารอกข้อมูล แล้วจึงนำข้อมูลทั้งหมดมาประมวลผลโดยใช้คอมพิวเตอร์ต่อไป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ ความตั้งใจในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้มาตรวจวัดแบบนามบัญญัติ และมาตรวจวัดแบบเรียงอันดับ โดยสถิติที่เหมาะสมคือค่าความถี่

และค่าร้อยละ

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็น ได้แก่ สภาพของการจัดการเรียนรู้ และทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตร เป็นข้อมูลที่ใช้มาตรวจวัดแบบอันดับ เนื่องจากผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนให้แต่ละระดับ ผู้วิจัยต้องการทราบจำนวนตัวอย่าง และค่าเฉลี่ยของแต่ละระดับความคิดเห็นของตัวอย่าง สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรสำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเขตภาคกลาง โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Multiple Regression)

5. ผลการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง ของนักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านรูปแบบการสอน ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และด้านการวัดและประเมินผล

ตารางที่ 1 ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนที่เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการ

สภาพการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ด้านหลักสูตร			
1.1 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรมีความทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน	3.13	1.05	ปานกลาง
1.2 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรตรงตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิชาประเภทเกษตรกรรม	3.17	1.03	ปานกลาง
1.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตรสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพเกษตรกรได้จริง	3.20	1.01	ปานกลาง
1.4 เนื้อหาของหลักสูตรมีการส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ประกอบการเกษตร	2.48	1.13	น้อย
ค่าเฉลี่ย	3.00	1.06	ปานกลาง
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน			
2.1 มีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเป็นสื่อการเรียนการสอน เช่น บทเรียนด้านวิชาการ ไปงานฝึกทักษะ	2.48	1.15	น้อย

ตารางที่ 1 ข้อมูลสภาพการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการ (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.2 มีสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ ผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชัน	3.04	0.99	ปานกลาง
2.3 สื่อการสอนได้รับการดูแลรักษาให้พร้อมใช้เสมอ	3.09	1.07	ปานกลาง
2.4 สื่อการเรียนการสอนสามารถทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในวิชาที่เรียนมากขึ้น	3.02	1.07	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	2.91	1.07	ปานกลาง
3. ด้านรูปแบบการสอน			
3.1 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ภายในห้องเรียนที่หลากหลาย	3.07	1.16	ปานกลาง
3.2 สถานศึกษามีการส่งเสริมการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยให้เรียนรู้จากผู้ประกอบการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ	3.13	1.20	ปานกลาง
3.3 สถานศึกษามีการจัดการเรียนการสอนที่สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ	3.21	1.11	ปานกลาง
3.4 สถานศึกษามีการแนะแนวให้คำปรึกษาในการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	3.10	1.10	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.13	1.14	ปานกลาง
4. ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน			
4.1 สถานศึกษามีพื้นที่ให้ทดลองใช้สื่อหรือเครื่องมือในการเรียนรู้วิชาเกษตรกรรม	3.22	1.07	ปานกลาง
4.2 ห้องเรียนหรือห้องปฏิบัติการมีจำนวนเพียงพอกับผู้เรียน	3.16	1.09	ปานกลาง
4.3 สถานศึกษามีแหล่งสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติม เช่น Wifi ห้องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น	3.11	1.11	ปานกลาง
4.4 นักศึกษามีความพึงพอใจโดยรวมต่อการจัดบรรยากาศของสถานศึกษา เช่น ความสะอาด ปลอดภัย เป็นต้น	3.18	1.11	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.17	1.10	ปานกลาง
5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้			
5.1 นักศึกษารับรู้แนวทางหรือเกณฑ์การวัดประเมินผลก่อนการเรียน	3.14	1.06	ปานกลาง
5.2 นักศึกษามีความพึงพอใจในเกณฑ์หรือแนวทางการให้คะแนนของครูผู้สอน	3.13	1.08	ปานกลาง
5.3 นักศึกษาได้รับการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการหรือเครื่องมือที่หลากหลาย	3.21	1.04	ปานกลาง
5.4 นักศึกษาได้รับประเมินผลการเรียนรู้ตรงกับความรู้การเป็นผู้ประกอบการ	3.09	1.04	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.14	1.06	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยทุกด้าน	3.07	1.08	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาทางด้าน พบว่าด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน

5.2 การวิเคราะห์ทักษะความเป็นผู้ประกอบการ การวิเคราะห์ของนักศึกษาประเภทวิชาเกษตรกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 ได้แก่ ทักษะด้านการคิดเชิงวิจารณ์ญาณ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการร่วมมือ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะด้านการวางแผน ทักษะการประสานงาน ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และทักษะด้านสุขภาพ

ตารางที่ 2 ข้อมูลการวิเคราะห์ทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตร

สภาพการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ทักษะด้านการคิดเชิงวิจารณ์ญาณ			
1.1 นักศึกษามีความสามารถมองเห็นภาพรวมของสถานการณ์ได้ดี	3.51	0.99	มาก
1.2 นักศึกษาสามารถหาข้อมูลมาเพื่อกระบวนการคิดอย่างมีระบบและประกอบการตัดสินใจ	3.18	0.93	ปานกลาง
1.3 นักศึกษามีความสามารถตั้งปัญหาที่ตรงประเด็น	3.09	0.98	ปานกลาง
1.4 นักศึกษาสามารถคาดเดาเหตุการณ์ในอนาคตได้จากการศึกษาข้อมูลย้อนหลัง	3.06	0.95	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.21	0.96	ปานกลาง
2. ทักษะด้านการสื่อสาร			
2.1 นักศึกษามีความต้องการสร้างช่องทางการสื่อสารที่ชัดเจน	3.14	1.01	ปานกลาง
2.2 นักศึกษาดูแลปรับปรุงช่องทางการสื่อสารของตนเองให้ทันสมัยอยู่เสมอ	3.58	1.06	มาก
2.3 นักศึกษามีความต้องการพัฒนาทักษะการสื่อสารของตนเองร่วมกับบุคลากรในสถานประกอบการให้มีประสิทธิภาพ	3.54	1.04	มาก
2.4 นักศึกษามีช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพส่งผลต่อความน่าเชื่อถือ	3.13	0.92	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.35	1.01	ปานกลาง
3. ทักษะด้านการร่วมมือ			
3.1 นักศึกษาเห็นความสำคัญของการแสวงหาความร่วมมือจากผู้ประกอบการเกษตรรายอื่น	3.17	1.01	ปานกลาง
3.2 นักศึกษามีการให้เกียรติบุคลากรที่ร่วมงานกับสถานประกอบการของตนเอง	3.51	1.06	มาก
3.3 นักศึกษาเห็นความสำคัญของการทำงานเป็นทีม	3.50	1.12	มาก
3.4 นักศึกษายินดีเข้าร่วมสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการเกษตรหากได้รับการชักชวน	3.18	1.10	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.34	1.07	ปานกลาง
4. ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์			
4.1 นักศึกษามีการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.27	1.05	ปานกลาง
4.2 นักศึกษารู้สึกดีเมื่อได้รับข้อมูลหรือวิธีการที่แปลกใหม่	3.59	1.02	มาก
4.3 นักศึกษาคิดว่าการแก้ปัญหาเป็นเรื่องธรรมดาที่ผู้ประกอบการเกษตรต้องพบเจอ	3.24	0.93	ปานกลาง
4.4 นักศึกษาคิดว่ามีช่องทางการประกอบกิจการที่หลากหลาย	3.14	0.95	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.31	0.99	ปานกลาง

ตารางที่ 2 ข้อมูลการวิเคราะห์ทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตร (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. ทักษะด้านการวางแผน			
5.1 นักศึกษาสามารถวางแผนต่อการเผชิญกับสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดได้	3.17	0.98	ปานกลาง
5.2 นักศึกษาสามารถกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำแผนงานในการดำเนินงานที่เหมาะสมกับการทำธุรกิจ	3.54	1.04	มาก
5.3 นักศึกษาสามารถวางแผนการ โดยวิเคราะห์ถึงความเสี่ยงต่าง ๆ อาจเกิดขึ้นในการทำงานของผู้ประกอบการ	3.15	1.08	ปานกลาง
5.4 นักศึกษาสามารถวางแผนในการทำงานโดยสามารถวิเคราะห์ธุรกิจที่จะดำเนินการได้อย่างละเอียดชัดเจน	3.11	0.93	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.24	1.01	ปานกลาง
6. ทักษะด้านการประสานงาน			
6.1 นักศึกษามีการประสานงานเพื่อให้เกิดความเข้าใจในงานที่ตรงกัน เกิดการทำงานที่บรรลุเป้าหมาย	3.23	0.96	ปานกลาง
6.2 นักศึกษามีการประสานงานทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายในการทำงานนำไปสู่การประกอบกิจการที่ประสบผลสำเร็จ	3.50	0.91	มาก
6.3 นักศึกษามีการประสานงานจะไม่ทำให้เกิดความสับสน เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่นอย่างมีประสิทธิภาพ	3.22	1.08	ปานกลาง
6.4 นักศึกษามีการสื่อสารที่ตรงกันอย่างรวดเร็วหรือราบรื่นเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าร่วมทำงานอย่างมีจุดหมายเดียวกัน	3.50	1.00	มาก
ค่าเฉลี่ย	3.36	0.99	ปานกลาง
7. ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ			
7.1 นักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตนเองจากสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้เพื่อขยายความคิดในการเรียนรู้ของตนเอง	3.57	1.01	มาก
7.2 นักศึกษามีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้โลกกว้างขึ้นในการเป็นผู้ประกอบการ	3.26	0.96	ปานกลาง
7.3 นักศึกษามีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อมีส่วนช่วยในกระบวนการบริหารจัดการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.58	1.00	มาก
7.4 นักศึกษามีความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสร้างสื่อหรือผลงานการสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจการ	3.23	1.09	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.41	1.02	ปานกลาง

ตารางที่ 2 ข้อมูลการวิเคราะห์ทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตร (ต่อ)

สภาพการจัดการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
8. ทักษะด้านสุขภาวะ			
8.1 นักศึกษามีการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบ สามารถจัดการกับปัญหาในสภาพสังคมปัจจุบันหรือในอนาคตได้	3.15	1.07	ปานกลาง
8.2 นักศึกษามีความสามารถในการดำรงชีวิต ด้วยความเข้าใจต่อปัญหาหรือความเป็นจริงของสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการเป็นผู้ประกอบการ	3.20	0.95	ปานกลาง
8.3 นักศึกษามีความสมดุลทั้งทางกาย จิต ปัญญา และสังคม ที่ส่งผลต่อการเป็นผู้ประกอบการที่ประสบผลสำเร็จ	3.16	0.99	ปานกลาง
8.4 นักศึกษามีการดูแลตนเองให้มีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง เพื่อเป็นผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าหรือบริการที่มีคุณภาพ	3.22	0.95	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.18	0.99	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยทุกด้าน	3.30	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็น ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือทักษะด้านด้านทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตร โดยรวม เทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือด้านทักษะการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ประสานงาน และน้อยที่สุดคือด้านทักษะด้านสุขภาวะ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สภาพของการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง

Model	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
1 (Constant)	3.023	.199		15.226	.000
ด้านหลักสูตร (X_1)	-.168	.120	-.178	-1.402	.162
ด้านสื่อการเรียนการสอน (X_2)	-.345	.143	-.382	-2.410	.017*
ด้านรูปแบบการสอน (X_3)	.235	.150	.280	1.561	.120
ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน (X_4)	.150	.113	.174	1.322	.187
ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (X_5)	.175	.144	.192	1.219	.224
R = .245	R ² = .060		F = 3.312		
SE _{est} = .82111	R ² _{adj} = .042				

จากตารางที่ 3 สภาพของการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน (X_2) ส่งผลต่อทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นการปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง

(H_1) ซึ่งการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ พบว่า สภาพของการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน (X_2) เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรในทางลบ โดยมีอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 4.20 (R²_{adj} = 0.042) และมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.82111

6. สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลและอภิปรายผล

1) จากการศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน รองลงมาคือด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และน้อยที่สุดคือด้านสื่อการเรียนการสอน ผลการศึกษาสภาพของการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน ส่งผลทางลบต่อทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีในเขตภาคกลาง ให้ความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ด้านสื่อการเรียนการสอน ที่ดี ไม่ได้ส่งผลให้การพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรมากตาม แสดงให้เห็นถึงผลที่เป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามหากมีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านนี้ ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของยังศักดิ์ [7] ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง โปรแกรมการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรปราดเปรื่องของนักศึกษา อาชีวเกษตร และพบว่า การกระตุ้นด้วยสิ่งเร้า (Stimulus) โดยการใช้เกมและสื่อการเรียนรู้อื่นๆ สามารถพัฒนาทักษะของผู้ประกอบเกษตรปราดเปรื่องที่มีเพิ่มเติมจากผู้ประกอบการเกษตรทั่วไปได้

2) จากการศึกษาระดับความคิดเห็นทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการประสานงาน ทักษะด้านการร่วมมือ ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านสุขภาพ ทักษะด้านการคิดเชิงวิจรณ์ญาณ และทักษะด้านการวางแผน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกพิจารณาทักษะเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดคือทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รองลงมาคือด้านทักษะการประสานงาน และน้อยที่สุดคือด้านทักษะด้านสุขภาพ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นไปตามหลักสูตร

ประกาศนียบัตรชั้นสูง [4] ผลการศึกษาสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Jarkko [8] ที่ได้แสดงผลการศึกษาว่าการเป็นผู้ประกอบการในยุคปัจจุบันควรมีทั้งทักษะที่หลากหลายและทัศนคติที่ดี ซึ่งทักษะที่หลากหลายประกอบไปด้วยทักษะการจัดการ ทักษะการวิเคราะห์ รวมไปถึงทักษะในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งในส่วน of ทัศนคติในฐานะผู้ประกอบการ ต้องมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการ มีความขยันอดทน และซื่อสัตย์ รวมถึงการมีแนวคิดที่ยืดหยุ่นพร้อมปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และยังคงสอดคล้องกับผลการศึกษาของมรดกและคณะ [9] ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะผู้ประกอบการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ ในธุรกิจเกษตรสีเขียว และพบว่า คุณลักษณะผู้ประกอบการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ทัศนคติที่ตระหนักถึงโอกาสทางธุรกิจใหม่ มีความสามารถด้านเครือข่ายมีทักษะการบริหารจัดการ การตลาดและการขาย การจัดการเชิงกลยุทธ์ จะส่งผลให้เกษตรกรมีความสามารถในการสร้างและพัฒนาธุรกิจที่ทำกำไรในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจที่เปลี่ยนแปลง และจะทำให้ผู้ประกอบการเกษตรประสบความสำเร็จธุรกิจเกษตรสีเขียว

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เสริมสร้างทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงควรวางแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ให้นักศึกษามีระดับความคิดเห็นเพิ่มมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็ผลดีกับทางนักศึกษาและทางสถาบันการศึกษาด้วย

2) จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องจึงควรวางแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดการศึกษา รวมไปถึงการบริหารการศึกษาทุก ๆ ด้านในสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรที่สูงขึ้น

3) จากผลการศึกษา พบว่า สภาพของการจัดการเรียนรู้ด้านสื่อการเรียนการสอน มีระดับความคิดเห็นมากที่สุดแต่ไม่ได้ส่งผลให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะความเป็น

ผู้ประกอบการเกษตรมากตามไปด้วย แสดงให้เห็นว่า หากพัฒนาสื่อการเรียนการสอนไม่สามารถพัฒนาทักษะ ความเป็นผู้ประกอบการเกษตรได้ ผู้เกี่ยวข้องจึงควร ทดสอบพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้าน สภาพแวดล้อมในการเรียน ด้านหลักสูตร ด้านการวัดและ ประเมินผลการเรียนรู้ ด้านรูปแบบการสอน และต่อยอด ทำการวิจัยในการจัดการเรียนรู้ในปีการศึกษาถัดไป

4) ควรสำรวจความแตกต่างในด้านข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น และ นำมาเป็นตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษา เพื่อนำข้อมูล ผลการวิจัยส่วนนี้ไปใช้วางแผนการจัดการศึกษาตังแตร์รับ นักศึกษาเข้าใหม่ในชั้นปี ปวส.1 เพื่อส่งเสริมทักษะการ เป็นผู้ประกอบการเกษตรให้มีประสิทธิภาพตรงตามกลุ่ม เป้าหมายที่แตกต่างกัน

5) การเปลี่ยนพื้นที่ในการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบ ความแตกต่างของผลการวิจัยเนื่องจากวิทยาลัยเกษตร และเทคโนโลยีกระจายตัวอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย อีกทั้งบริบทการประกอบอาชีพเกษตรกรรมในแต่ละ ภูมิภาคนั้นมีความแตกต่างกันอีกด้วย

6) ควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะการถอด บทเรียนนักศึกษาที่มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการเกษตรสูง โดยแบ่งเป็นทักษะด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางให้นักศึกษา ปฏิบัติตามหากต้องการทักษะด้านนั้น ๆ เหมือนตัวอย่าง ที่นำมาถอดบทเรียน

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ. (2560). [ออนไลน์]. แผนแม่บท ภายใต้อุตสาหกรรมชาติ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2565]. จาก <http://hscr.nesdc.go.th/master-plans/>.

[2] กรมวิชาการเกษตร. (2561). [ออนไลน์]. แผน ปฏิบัติราชการของกรมวิชาการเกษตร ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564). [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2565]. จาก <https://www.doa.go.th/th/wp-content/uploads/2020/05/แผนปฏิบัติการของกรมวิชาการเกษตร-60-64-ฉบับจริง.pdf>.

[3] กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). ตัวชี้วัดและหลักสูตร แกนกลาง (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.

[4] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2551). [ออนไลน์]. พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551. [สืบค้นเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2565]. จาก https://www.vec.go.th/Portals/0/ITA64/Doc_P_VEC_2551.pdf.

[5] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.

[6] ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจรา ชำนิประศาสน์. (2547). ระเบียบวิธีการวิจัย. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.

[7] ยิ่งศักดิ์ ไกรพินิจ. (2561). โปรแกรมการพัฒนา ทักษะความเป็นผู้ประกอบการเกษตรปราดเปรื่อง ของนักศึกษาอาชีวเกษตร. วิทยานิพนธ์ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยา การจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.

[8] Jarkko Pyysäinen. (2016). Developing the Entrepreneurial Skills of Farmers: Some Myths Explored. *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 12(1), 15-22.

[9] มรกต กำแพงเพชร สวรรยา ธรรมอภิพล และ นรินทร์ สังข์รักษา. (2562). คุณลักษณะผู้ประกอบการ เกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในธุรกิจเกษตรสีเขียว. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 11(1), 262-275.